

Катерина Загнітко

VOX ELECTRONICA 2018 У ЛЬВОВІ: НОВІ ГОРИЗОНТИ

У Львові щораз більше зростає інтерес до творчих експериментів у різних мистецьких напрямках. У сфері сучасної музики званою міжнародною музичною платформою в Україні є львівський фестиваль *Vox Electronica*. У цьому році захід тривав найдовше за всі роки існування – від 12 до 26 квітня. Публіка мала змогу відвідувати акції у різних локаціях – від експериментального театру *Гершом* (занедбана фабрика) до академічної Великої зали ЛНМА ім. М. Лисенка. Очевидно, що організатори намагалися значно збільшити коло слухачів, зокрема залучити представників креативної молодшої генерації.

Відкриття у Гершомі *Нова/Стара класика* відбулося із значними змінами у програмі фестивалю¹. Зокрема, через технічні труднощі концерт значно скоротився. Замість твору М. Шюттлера був представлений перформанс Юрія Булки у виконанні кларнету, жовтої повітряної кульки та запису. Композиція П'єра Анрі (FR) "Le Voile D'Orphée" (фрагмент) для плівки (1953), вже звучала на фестивалі 2016 року, а тому стала символічним діалогом із минулими заходами.

Фінальний твір Living Room Music для чотирьох неокреслених інструментів (1940) була спробою театрального експерименту *impresem* (Любомир Волянук, Остап Мануляк, Назар Скрипник, Микола Хшановський). Хоча акторські здібності учасників інколи підводили, виконання продемонструвало гнучкість твору Кейджа та відкритість до нових експериментів.

Назар Скрипник, виступ в Гершомі

¹ У програмі були зазначені твори: Я. Ксенакіса, П. Шеффера, М. Шюттлера та Дж. Кейджа.

Справжньою подією став проєкт «Звукова вежа. Символічний Міський Годинник» італійця Лоренцо Брушчі в Арт-центрі *Фабрика Повидла*.

Для поки що неширокого кола знавців електроакустичної музики було проведено ряд лекцій та майстер-класів у стінах *Студії EESEM* ЛНМА імені М. В. Лисенка². Варто відзначити, що саме перші акції фестивалю у вже далеких 2011–2013 рр. стали імпульсом до заснування *Студії електроакустичної музики* у нашій Академії, що вдалося реалізувати завдяки співпраці із факультетом мистецтв м. Тромсьо (Норвегія). Аналоги таких студій є у провідних європейських інституціях (Експериментальні студії при Стенфордському університеті, IRCAM та ін.). У ЛНМА також проводяться лекції з курсу електронної музики (Лідія Мельник, Остап Мануляк), що мають успіх у студентів з різних факультетів та відкривають нові перспективи у поєднання новітніх технологій з традиційними.

Кульмінацією фестивалю став концерт у холодній Пороховій вежі з цікавою програмою. Незвичний українсько-німецько-французький проєкт *Mixed Sound Personnel* за участі Вікторії Вітренко (DE), голос, Люки Жеріна (FR), ударні, Алли Загайкевич (UA), електроніка, Ujif_notfound (UA), електроніка.

Mixed Sound Personnel, Порохова вежа

Для академічного музичного середовища знаковим став концерт *Hommage a Stefania Turkevych*, однієї з яскравих українських композиторок, яка через політичні обставини змушена була емігрувати до Англії. Її творчість замовчувалася в Україні у радянський час, а тому не отримала заслуженого широкого резонансу. Першовідкривачем її доробку стала Стефанія Павлишин, яка досліджувала творчість українських композиторів на еміграції. Ідеєю проєкту стало поєднання творів сучасних

² Даріуш Мазуровський (PL) Лекція «Теоретичні та практичні аспекти ролі простору в електроакустичній музиці. Проєктування акустичного контексту в багатоканальних композиціях»; Мехмет Кан Озер (TR) Майстер-класи із електроакустичної композиції та використання MAXforLive й іншого спеціалізованого програмного забезпечення.

львівських композиторів (Остап Мануляк, Богдана Чепелюк) із композиціями С. Туркевич-Лукіянович (1898–1977). Адже, в свій час композиторка завжди підтримувала новачі у музичному середовищі та була відкрита до експериментів.

Фінальний концерт-маратон здивував різноманітним музичним наповненням. Програма розпочалася проектом "Nomos Eridani Gamma" (UA) у виконанні Юрія Булки (кларнет, електроніка), Павла Гречки (фортепіано, текст), Дмитра Демченка (теп-гітара, електроніка), Олександра Зеленського (гітара, електроніка), Лева Приходька (фортепіано, текст). Неоднозначне враження справило включення до програми незатитулованого творчого колективу (театральний перформанс), що контрастував з іншими проектами та здивував самого організатора Остапа Мануляка.

Далі прозвучав перфекційний віолончельний речиталь Оксани Литвиненко (UA), щоправда тонкі виконавські нюанси повністю завадили оцінити брак акустики театру Гершом (Дж. Крам, Г. Ляхенман, Ю. Ланюк, Дж. Тенні).

Одним із найбільш ефектних став виступ Innovation Duo (CH) – Анна Дзялак-Савицька та Якуб Дзялак, які вже не вперше стають запрошеними гостями фестивалю.

Анна Дзялак-Савицька та Якуб Дзялак, Гершом

У програмі поєдналися твори сучасних українських та іноземних композиторів, які продемонстрували творчі пошуки різних композиторських шкіл, віддалених на тисячі кілометрів³.

³ Ricardo Tovar Mateus (CO) "One voice two speeches" for two violins and tape (2018); Алла Загайкевич (UA): "Inner Violin Voices /for I.G." для двох скрипок та електроніки (2018); Boris Alvarado (CL): "SAVA", "Neuma", "Vivi" для скрипки соло (2018); Микола Хшановський (UA) "Ashes" для двох скрипок (2017).

Своїми враженнями на творчими планами з нами поділився директор фестивалю *Vox Electronica*, композитор Остап Мануляк.

Які Ви можете виділити успіхи та невдачі цьогорічного фестивалю у порівнянні з попередніми?

Нам вдалося вийти за межі традиційних локацій, де відбувалися акції попередніх фестивалів. Це вплинуло на розширення аудиторії, і особливо це стало помітним у театрі *Гершом*. Також вдалося зорганізувати повноцінні та дуже ефективні майстер-класи, які ми плануємо продовжувати і надалі. Та, на жаль, не вдалося отримати фінансування відповідно до потреб заходу, а отже забракло реклами.

Неоднозначне враження справило включення до програми фінального концерту не затитулованого творчого колективу, що контрастував з іншими вдалими проектами. Постає питання: як саме проходить конкурсний програмний відбір фестивалю?

Дотепер конкурсні відбори не проводилися. Зголошені на фестиваль проекти були завжди якісні та дуже високого рівня, а тому такої потреби не було. У цьому випадку виступ був змодифікований без відома організаторів. Це була повна імпровізація учасників проекту *Nomos Eridani Gamma* – поділ виступу на дві частини, де другою половиною було власне те непорозуміння. Подібні ситуації стаються і на відомих фестивалях з багаторічною традицією, а тому не бачу тут нічого трагічного. Наступні виступи демонстрували високу майстерність: фантастичний речиталь Оксани Литвененко, *Innovation Duo*, виступ Мирослава Трофимука та Тараса Шпота. Я вважаю, що оцінювати програму потрібно по 99 % виступів.

Дивлячись ретроспективно, який з фестивалів Ви можете виокремити як найвдаліший?

Безумовно, останній.

У якому форматі фестиваль буде існувати надалі?

Ми будемо працювати на розширення слухачької аудиторії, з обов'язковим повноцінним освітнім блоком. Також, сподіваюся, що вдасться розширити PR-компанію фестивалю, а саме введення реклами на радіо, в місті. Саме тоді можливий вихід на рівень бренду не тільки у певному вузькому колі, але і на ширших просторах.

Отже, можна ствердити, що фестиваль *Vox Electronica* став яскравим мистецьким явищем у Львові та продемонстрував нові тенденції у музичній культурі XXI століття. Широка мистецька програма згуртувала представників різних творчих сфер та поціновувачів експериментів. Сподіваємось у майбутньому нових якісних та несподіваних проектів від учасників *Vox Electronica*!

